

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т в. о.Перший проректор з науково-педагогічної роботи
доцент Ірина СОЛОНИНКО

“ ___ ” _____ 2022 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ВБ. 1.98 Хвороби верхніх дихальних шляхів та вуха

дисципліна за вибором

**підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 222 Медицина
галузі знань 22 Охорона здоров'я**

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
оториноларингології
Протокол № 10
від “5 ” квітня 2022 р.
Завідувач кафедри
оториноларингології

доцент Оксана МОСКАЛИК

Затверджено
профільною методичною комісією
з хірургічних дисциплін
Протокол № 12
від “22”березня 2022 р.
Голова профільної методичної
комісії

професор Віктор АНДРЮЩЕНКО

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

кафедра оториноларингології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

завідувач кафедри, кандидат медичних наук, доцент О.Є. Москалик,

кандидат медичних наук, доцент А.В. Цимар,

кандидат медичних наук, доцент А.Ю. Баріляк,

кандидат медичних наук, доцент, О.О. Семенюк,

кандидат медичних наук, асистент, О.В.Чорній

РЕЦЕНЗЕНТИ:

завідувач кафедри оперативної хірургії з топографічною анатомією Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького доктор медичних наук, професор, З. З.Масна.

кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії

Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

доктор медичних наук, професор Р.З. Огоновський.

Зміни та доповнення до програми навчальної дисципліни

« Оториноларингології» на 2023-2026 н.р.

№з./п.	Зміст внесених змін	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітки

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни за вибором «Хвороби верхніх дихальних шляхів та вуха»

відповідно до Освітньо-професійної програми «Медицина»
Стандарту вищої освіти *другого (магістерського) рівня*
галузі знань 22 *Охорона здоров'я*.
спеціальності 222 Медицина
Освітня програма магістра медицини.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Вивчення навчальної дисципліни здійснюється на 5 році навчання.

Вивчення дисципліни оториноларингології здійснюється впродовж двох семестрів у закладі вищої освіти (ЗВО) у галузі охорони здоров'я.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання семестр	Вид контролю
	Всього	Аудиторних	СРС		
		Практичних занять (год.)			
Назва дисципліни: оториноларингологія	кредитів 2 /60 год.	26	34	5курс (9,10 семестр)	залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Оториноларингології»

є методи дослідження ЛОР-органів, етіологія, патогенез, діагностика та лікування найбільш поширених захворювань ЛОР-органів, невідкладна допомога в оториноларингології.

Міждисциплінарні зв'язки:

- внутрішніх хвороб: визначати тактику ведення хворого при найбільш поширених терапевтичних захворюваннях (ПП.053); ставити діагноз і надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах у клініці внутрішніх хворіб (ПП.085);
- хірургії: надавати невідкладну медичну допомогу при найбільш поширених хірургічних захворюваннях (ПП.034); планувати обстеження хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених хірургічних захворюваннях і їх ускладненнях (ПП.035);
- патофізіології: інтерпретувати причини, механізми розвитку та прояви типових патологічних процесів (пп.208);
- радіології: обирати оптимальний метод променевого дослідження для виявлення функціонально-морфологічних змін при патології різних органів та систем (ПП.214);

- неврології: визначати основні симптоми і синдроми ураження різних відділів нервової системи (ПП.118);
- офтальмології: ставити попередній діагноз найбільш поширених очних захворювань і пошкоджень (ПП.257);
- фтизіатрії: планувати схему обстеження хворого на туберкульоз, аналізувати отримані дані та визначати режими лікування хворих із різними клінічними формами туберкульозу (ПП.076) й інтегрується з цими дисциплінами.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Оториноларингології» є оволодіння методами діагностики, лікування та профілактики ЛОР-хвороб, насамперед найбільш розповсюджених.

Для досягнення цієї навчальної мети студент повинен знати: клінічну анатомію та фізіологію ЛОР-органів і сучасні методи їх дослідження: етіологію, патогенез, клініку, методи лікування та профілактики хвороб носа, приносних пазух, глотки, гортані, зовнішнього, середнього та внутрішнього вуха, а також викликаних ними ускладнень.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Оториноларингології» є вивчення анатомії, фізіології та патології вуха, верхніх дихальних шляхів і суміжних з ними ділянок.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті вищої освіти). З вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

- Здатність застосовувати набуті загальні і фахові компетентності для вирішення складних задач професійної діяльності лікаря-педіатра та практичних проблем у галузі охорони здоров'я на відповідній посаді, сфера застосування яких передбачена визначеними переліками синдромів та симптомів захворювань, невідкладних станів, фізіологічних станів та захворювань, що потребують особливих тактик ведення пацієнтів; лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій; питань судової та військової експертизи та/або здійснення інновацій.
- Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини (педіатрії).
- Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

- ЗК 7.Здатність працювати в команді.
- ЗК 8.Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК 9.Здатність спілкуватись іноземною мовою.
- ЗК 10.Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
- ЗК 11.Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації зрізних джерел.
- ЗК 12..Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК 13.Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК 14.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 15.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)

- ФК 1.Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
- ФК 2.Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
- ФК 3.Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
- ФК 4.Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.
- ФК 5.Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.
- ФК 6.Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.
- ФК 7.Здатність до діагностування невідкладних станів.
- ФК 8.Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.
- ФК 9.Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.
- ФК 10.Здатність до виконання медичних маніпуляцій.
- ФК 11.Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- ФК 12.Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
- ФК 13.Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.
- ФК 14.Здатність до проведення медико-соціальної експертизи та експертизи працездатності.
- ФК 15.Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.
- ФК 16.Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума.
- ФК 17.Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги населенню і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.
- ФК 18.Здатність до організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню та проведення маркетингу медичних послуг.
- ФК 19.Здатність до проведення епідеміологічних та медико- статистичних досліджень здоров'я дітей та дорослого населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.
- ФК 20.Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
- ФК 21.Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними,

непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів

ФК 22.Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.

ФК 23.Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

ФК 24.Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1.	<i>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</i>	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання з дисципліни.	Вміти розв'язувати задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень.	Відповідати за прийняття рішень, завдань у складних умовах.
2.	<i>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</i>	Мати знання із структури професійної діяльності. Удосконалювати знання.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
3.	<i>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</i>	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати задачі і проблеми, які виникають у практичних ситуаціях.	Здатність формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Відповідати за прийняття рішень у практичних ситуаціях.
4.	<i>Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.</i>	Мати спеціалізовані концептуальні знання професійної діяльності набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Здатність формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Відповідати за прийняття рішень і розуміти складні умови.
5.	<i>Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</i>	Мати знання із структури професійної діяльності. Адаптуватись у новій ситуації.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Здатність формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності при новій ситуації.	Відповідати за прийняття своїх рішень у складних умовах і нових ситуаціях.

6.	Здатність приймати обґрунтовані рішення.	Мати знання із структури професійної діяльності, приймати обґрунтовані рішення.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення знань.	Використовувати спілкування та навички міжособистісної взаємодії.	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації.
7.	Здатність працювати в команді.	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки.	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії.	Нести відповідальність за спосіб комунікації.
8.	Здатність до міжособистісної взаємодії.	Мати знання із структури професійної діяльності та способи комунікативної поведінки.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення знань і взаємодії.	Використовувати стратегії спілкування та міжособистісної взаємодії.	Нести відповідальність за вибір та спосіб комунікації.
9.	Здатність спілкуватись рідною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою.	Мати знання рідної мови та базові знання іноземної мови.	Вміти застосовувати знання рідної мови, як усно так і письмово, вміти спілкуватись іноземною мовою.	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів рідну мову. Використовувати іноземну мову у професійній діяльності.	Нести відповідальність за вільне володіння рідною мовою, за розвиток професійних знань.
10.	Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.	Мати знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності.	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	Нести відповідальність за розвиток, оновлення професійних знань та умінь.
11.	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Мати знання із структури професійної діяльності. Проводити аналіз інформації з різних джерел.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь. Проводити аналіз інформації з різних джерел.
12.	Визначеність і наполегливість щодо поставлених	Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань.	Вміти визначити мету та поставленні завдання ,бути наполегливим та сумлінним при	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання	Відповідати за виконання поставлених завдань та обов'язків.

	завдань і взятих обов'язків.		виконанні обов'язків.	поставлених завдань та обов'язків.	
<i>Спеціальні (фахові, предметні компетентності)</i>					
1.	Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	Знати методики проведення обстеження (описати і зібрати скарги, анамнез хвороби життя пацієнта, провести діагностику, призначити лікування	Вміти оцінювати результати обстеження ЛОР-органів.	Дотримуватись вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань.
2.	Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.	Знати методики проведення обстежень та лабораторних досліджень.	Вміти аналізувати результати лабораторних та інструментальних досліджень.	Обґрунтовано призначати та оцінювати результати обстежень та лабораторних досліджень у практиці отоларинголога.	Нести відповідальність за прийняття рішення щодо оцінювання результатів лабораторних досліджень.
3.	Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання	Знати методики обстеження (описати і зібрати скарги, анамнез хвороби життя пацієнта, провести обстеження.)	Вміти аналізувати і оцінювати результати обстеження ЛОР-органів, методи діагностики.	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний діагноз захворювання.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь при обстеженні ЛОР-органів.
4.	Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.	Знати (описати і зібрати скарги, анамнез хвороби життя пацієнта, провести обстеження, призначити лікування.	Вміти аналізувати і оцінювати результати обстеження ЛОР-органів, призначити лікування.	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний діагноз, призначити лікування.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
5.	Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактика захворювань.	Знати (описати і зібрати скарги, анамнез хвороби життя пацієнта, провести обстеження, призначити лікування.	Вміти аналізувати і оцінювати результати обстеження ЛОР-органів, призначити лікування.	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний діагноз, призначити лікування.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь

6.	Здатність до визначення характеру принципів та характеру лікуванні та профілактика захворювань.	Знати (описати і зібрати скарги, анамнез хвороби життя пацієнта, провести обстеження, призначити лікування.	Вміти аналізувати і оцінювати результати обстеження ЛОР-органів, призначити лікування.	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний діагноз, призначити лікування.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
7.	Здатність до діагностування невідкладних станів.	Знати (описати і зібрати скарги, анамнез хвороби життя пацієнта, провести обстеження, призначити лікування.	Вміти аналізувати і оцінювати результати обстеження ЛОР-органів, призначити лікування.	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний діагноз, призначити лікування.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
8.	Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.	Знати методи обстеження (описати і зібрати скарги, анамнез хвороби життя пацієнта, призначити лікування. (знати дози препаратів), надати необхідну допомогу.	Вміти аналізувати і оцінювати результати обстеження ЛОР-органів, діагностувати невідкладні стани, призначити лікування. (знати дози препаратів)	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний діагноз, призначити лікування.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь при наданні екстреної медичної допомоги.
9.	Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.	Знати методи обстеження (описати і зібрати скарги, анамнез хвороби життя пацієнта, призначити лікування, (виконання маніпуляцій.)	Вміти аналізувати і оцінювати результати обстеження ЛОР-органів, призначити лікування, (виконання маніпуляцій.)	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний діагноз, призначити лікування.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь при лікувально-евакуаційних заходах.
10.	Здатність до виконання медичних маніпуляцій.	Знати методи обстеження (описати і зібрати скарги, анамнез хвороби життя пацієнта, провести обстеження, призначити лікування, (виконання маніпуляцій.)	Вміти аналізувати і оцінювати результати обстеження ЛОР-органів, призначити лікування, (виконання маніпуляцій.)	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний діагноз, призначити лікування.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь при виконанні медичних маніпуляцій
11.	Здатність розв'язувати медичні проблеми у	Знати і розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах. (	Вміти аналізувати і оцінювати результати при розв'язуванні	Обґрунтовано оцінити та розв'язувати медичні	Нести відповідальність за розвиток професійних

	<i>нових або незнаних середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.</i>	скерувати пацієнта при потребі у лікувальний заклад, надати екстренну медичну допомогу.	медичних проблем у нових або незнаних середовищах.	проблеми з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	знань та умінь з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
12.	<i>Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.</i>	Знати методи проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів в практиці отоларинголога.	Вміти аналізувати і оцінювати медичну інформацію при проведенні санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний діагноз, проводити профілактичні заходи.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь при проведенні санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
13.	<i>Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.</i>	Знати методи опрацювання, планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.	Вміти аналізувати і оцінювати соціальну і медичну інформацію.	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний діагноз, призначити лікування.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань при проведенні профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.
14.	<i>Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.</i>	Знати правила та стандарти ведення медичної документації в тому числі електронних форм.	Вміти вести медичну документацію.	Використовувати стандартні підходи до ведення медичної документації.	Нести відповідальність за правильність ведення медичної документації в отоларингології.
15.	<i>Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант</i>	Знати методи впливу навколишнього середовища на стан здоров'я індивідуума (у т.ч. дітей і підлітків), сім'ї, популяції в оториноларингології.	Вміти аналізувати і оцінювати вплив навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я при	Використовувати стандартні підходи до оцінки інформації.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.

	<i>на стан здоров'я індивідуума.</i>		захворюваннях ЛОР-органів.		
16.	<i>Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторним и тваринами.</i>	Знати методи етичних принципів при роботі з пацієнтами.	Вміти аналізувати і оцінювати соціальну і медичну інформацію.	Дотримуватись вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань.
17.	<i>Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.</i>	Знати методи професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.	Вміти аналізувати і оцінювати професійну доброчесність.	Дотримуватись професійної та академічної доброчесності.	Нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Відповідність визначення стандартів результатів навчання та компетентностей.

Код програмного результату навчання(ПРН)	Результат навчання	Код компетентностей (ЗК, ФК)
ПРН1	Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15; ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК13, ФК14, ФК16, ФК17, ФК24, ФК25.
ПРН2	Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.	ЗК4, ЗК6, ЗК10, ЗК11, ЗК12; ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК13, ФК14, ФК15, ФК17, ФК24.
ПРН3	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних (у т.ч. педіатричних) проблем.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12; ФК1, ФК2, ФК3, ФК11, ФК24, ФК25.
ПРН4	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за	ЗК3, ЗК4; ФК16, ФК24.

	стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання.	
ПРН5	Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток дорослого пацієнта і дитини, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу, враховуючи вік пацієнта.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6, ЗК7; ФК1, ФК2, ФК3, ФК7, ФК8, ФК11, ФК16, ФК24.
ПРН6	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6, ЗК7, ЗК8; ФК1, ФК2, ФК3, ФК7, ФК8, ФК11, ФК16, ФК24;
ПРН7	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань.	ЗК8; ФК1, ФК2, ФК16, ФК24.
ПРН8	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.	ЗК3, ЗК4; ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК24.
ПРН9	Визначити характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями, враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та	ФК1, ФК2, ФК6, ФК7, ФК8, ФК10, ФК12;

	юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	
ПРН10	Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування дорослих, дітей і підлітків на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ЗК4; ФК4,ФК5, ФК24.
ПРН11	Проводити оцінку загального стану новонародженої дитини шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.	ЗК4; ФК1, ФК2, ФК3, ФК6, ФК7, ФК8, ФК12.
ПРН12	Проводити оцінку та моніторинг розвитку дитини, надавати рекомендації з вигодовування та особливостей харчування залежно від віку, організувати проведення профілактичних щеплень за календарем.	ЗК3, ЗК6, ЗК12; ФК1, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11.
ПРН13	Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомоги при невідкладних станах за в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.	ЗК5, ЗК7, ЗК8; ФК1, ФК7, ФК11, ФК17.
ПРН14	Організувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.	ЗК7, ЗК8.
ПРН15	Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.	ФК3,ФК7, ФК10, ФК11.
ПРН16	Виконувати медичні маніпуляції в умовах	ЗК14, ЗК15; ФК7, ФК11, ФК17.

	лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.	
ПРН17	Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.	ФК13, ФК14, ФК17.
ПРН18	Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.	ФК14.
ПРН19	Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної профілактики інфекційних захворювань.	ЗК10, ЗК11.
ПРН20	Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.	ЗК2, ЗК9, ЗК10.
ПРН21	Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.	ЗК5; ФК13, ФК17.
ПРН22	Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.	ФК14, ФК17.
ПРН23	Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.	ЗК7.
ПРН24	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.	ЗК5, ЗК6; ФК11, ФК17.
ПРН25	Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових	ЗК2, ЗК8.

	стратегічних підходів, організувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.	
ПРН26	Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.	ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК15; ФК11.
ПРН27	Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні та етичні наслідки.	ЗК12, ЗК15.
ПРН28	Планувати, організувати та проводити заходи зі специфічної профілактики інфекційних захворювань, в тому числі згідно з Національним календарем профілактичних щеплень, як обов'язкових так і рекомендованих. Управляти залишками вакцин, організувати додаткові вакцинальні кампанії, у т.ч. заходи з імунопрофілактики.	ЗК14, ЗК15; ФК13, ФК14.

Результати навчання:

Студент повинен вміти:

1. Оцінювати результати обстеження ЛОР-органів:

Користуватися лобовим рефлектором та лобовим освітлювачем.

Провести передню риноскопію, оцінити стан порожнини носа в нормі та в разі відхилень від норми.

Виконати задню риноскопію, оцінити стан задніх відділів носа і носової частини глотки в нормі та в разі відхилень від норми. Провести орофарингоскопію, оцінити стан порожнини рота і ротової частини глотки в нормі та в разі відхилень від норми. Виконати непряму ларингоскопію, оцінити стан гортанної частини глотки та гортані в нормі та в разі відхилень від норми. Провести отоскопію, оцінити стан зовнішнього слухового ходу і барабанної перетинки в нормі та в разі відхилень від норми.

2. Розпізнавати найрозповсюдженіші ЛОР-хвороби та їх ускладнення:

Серед скарг і даних анамнезу хворого вибрати симптоми, що дають підстави запідозрити наявність ЛОР- захворювань, з'ясувати причини виникнення захворювання. Оцінити та співставити найінформативніші та найоб'єктивніші ознаки, що притаманні цим захворюванням.

Співставити суб'єктивні й об'єктивні дані, що підтверджують у хворого діагноз.

Дослідити слух за допомогою «живої» мови та камертонів. Оцінити типові види аудіограми в нормі, в разі порушення звукопровідного, звукосприймального апарату та їх комбінованого ураження.

Оцінити дані рентгенологічного дослідження рентгенограм носа та приносних пазух, скроневої кістки, глотки, гортані комп'ютерної або магнітно-резонансної томографії.

Оцінити дані лабораторних методів дослідження (загальний аналіз крові, коагулограма, спинномозкова рідина, вміст приносних пазух).

Встановити попередній діагноз і вміти провести диференційну діагностику ЛОР-захворювань.

3. Призначати лікування цих хвороб.

Скласти план обстеження ЛОР-органів. Скласти план лікування хворого із зазначеною патологією.

При необхідності виконувати маніпуляції: змастити слизову оболонку порожнин носа та глотки; провести поверхневу анестезію слизової оболонки порожнин носа та глотки;

Призначити відповідне лікування ЛОР-захворювань, скласти схему лікування хворих.

Студент повинен оволодіти:

1. Ендоскопічними методами дослідження ЛОР-органів:

- порядок, методики і техніки обстеження оториноларингологічного хворого.

- нормальну ендоскопічну картину носа, глотки, гортані та вуха, а також можливі типові патологічні відхилення в їх ендоскопічній картині.

- оволодіти технікою користування лобовим рефлектором або лобовим освітлювачем, засвоїти методику та відпрацювати техніку ендоскопічного обстеження оториноларингологічного хворого (передня і задня риноскопія, орофарингоскопія, непряма ларингоскопія, отоскопія).

1. Найуживанішими практичними навичками:

- уміти виконати типові маніпуляції: промивання і туалет вуха, видалення сірчаної пробки та стороннього тіла, введення вушних крапель у барабанну порожнину та слухову трубу методом компресії, вкладання у вухо турунди, пневмомасаж барабанної перетинки, продування слухових труб за методикою Політцера, накладання вушної пов'язки, мати уявлення про методику катетеризації слухової труби.

- провести такі маніпуляції: взяття мазків з носа та горла, змащування, зрошування й інсуфляцію глотки лікарськими речовинами, промивання лакун, дослідити носове дихання у дітей з гіпертрофією глоткового мигдалика.

- уміти виконати вливання лікарських речовин у гортань, накладати компрес на ділянку шиї.

- засвоїти навички користування трахеостомічною канюлею та догляду за трахеостоמוю.

2. Методами надання невідкладної допомоги хворим з травмами, сторонніми тілами, кровотечами із ЛОР-органів та стенозами верхніх дихальних шляхів:

- виконати туалет порожнини носа, введення турунд у загальний носовий хід, провести анемізацію слизової оболонки порожнини носа, (аплікаційна, інфільтраційна).

- виконати обстеження (зовнішній огляд, пальпація стан лімфатичних вузлів), оцінити стан слизової оболонки (наявність або відсутність гіперемії, інфільтрації, набряку, достатність голосової щілини для дихання, рухомість структур гортані)

- серед скарг і даних анамнезу хворого вибрати симптоми, що дають підстави запідозрити наявність стороннього тіла, комбіновану травму. Виконати обстеження носа, глотки та гортані. Виділити найінформативніші та найоб'єктивніші ознаки, що підтверджують наявність сторонніх тіл, травми, кровотечі. Оцінити дані рентгенограм, комп'ютерної і

магнітно -резонансної томографії. Скласти план лікування хворого із цією патологією. Видалити сторонні тіла з вуха, носа та глотки.

Зробити передню та задню тампонаду носа. Надати першу допомогу при травмі барабанної перетинки, контузії середнього та внутрішнього вуха, отгематомі. Зробити репозицію кісткових уламків носа. Накласти пращеподібну пов'язку на ніс.

Студенти повинні знати:

Семіотику, діагностику, диференційну діагностику, лікування і профілактику, диспансеризацію, питання експертизи працездатності найбільш поширених, невідкладних, де є загроза життю і соціально значущих ЛОР захворювань.

Студенти повинні вміти:

1. Отримати інформацію про захворювання, виявити загальні та специфічні ознаки захворювання ЛОР-органів, особливо у випадках, що вимагають невідкладної допомоги.
2. Визначити необхідність спеціальних методів дослідження ЛОР-органів (лабораторних, променевих, функціональних та ін.), вміти інтерпретувати їх результати.
3. Провести диференціальну діагностику захворювань ЛОР-органів, обґрунтувати клінічний діагноз, план ведення хворого, визначити покази і терміновість направлення пацієнта до лікаря-оториноларинголога.
4. Надавати першу лікарську допомогу при невідкладних станах.
5. Проводити первинну і вторинну профілактику ЛОР-захворювань.
6. Вести пропаганду здорового способу життя.

2.Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 2 кредити ЄКТС, 60 годин.

Змістові розділи:

1. Методи дослідження ЛОР-органів;
2. Захворювання вуха;
3. Захворювання верхніх дихальних шляхів;
4. Невідкладна допомога при захворюваннях ЛОР-органів.

3. Структура навчальної дисципліни

Тема	Практичні (семінарські) заняття	СРС
<i>Розділ 1 Методи дослідження ЛОР-органів</i>		СРС
1.Тема 1. Ендоскопічні методи дослідження ЛОР – органів.	3	
<i>Розділ 2 Хвороби вуха</i>		
1.Тема 2. Хвороби зовнішнього та середнього вуха: зовнішній отит, гострий гнійний середній отит, ускладнення.	3	
2.Тема 3. Хронічні хвороби вуха: гнійний середній отит (мезотимпаніт, епітимпаніт), лабіринтит, основи тимпаноластики.	3	
3.Тема 4.Негнійні хвороби вуха: катар середнього вуха, сенсоневральна	3	

приглухуватість, отосклероз, хвороба Мен'єра. Розділ 3 Хвороби верхніх дихальних шляхів 1.Тема 5.Хвороби носа: викривлення носової переділки, фурункул носа, риніти. Гострі та хронічні хвороби приносних пазух: риносинусити, орбітальні та внутрішньочерепні риногенні ускладнення. 2.Тема 6. Хвороби глотки: гострі та хронічні фарингіти, лептотрихоз, класифікація тонзилітів, первинні і вторинні ангіни, ускладнення ангін, заглотковий абсцес, дифтерія глотки. Хронічний тонзиліт, гіпертрофія піднебінних та глоткового мигдаликів. 3.Тема 7. Хвороби гортані: стеноз гортані, гострий ларингіт, гортанна ангіна, флегмонозний ларингіт, хондроперихондрит гортані. Гострий ларинготрахеїт у дітей, дифтерія гортані, хронічний ларингіт, передпухлинні захворювання гортані. Трахеотомія. Розділ 4 Невідкладна допомога при хворобах ЛОР-органів 1.Тема 8. Травми ЛОР-органів, носові кровотечі. Сторонні тіла ЛОР-органів. Невідкладні стани в ЛОР.	12	
	3	
	3	
	4	
	10	
	4	
Всього годин ___60/___2_ кредитів ECTS		26
Підсумковий контроль	Залік	

4. Тематичний план практичних (семінарських) занять

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1.	Ендоскопічні методи дослідження ЛОР – органів.	3
2.	Хвороби зовнішнього та середнього вуха: зовнішній отит, гострий гнійний середній отит та ускладнення.	3
3.	Хронічні хвороби вуха: хронічне гнійне запалення середнього вуха (мезотимпаніт, епітимпаніт), лабіринтит, отогенні внутрішньочерепні ускладнення.	3
4.	Негнійні захворювання вуха: катар середнього вуха, сенсоневральна приглухуватість, отосклероз, хвороба Мен'єра.	3
5.	Хвороби носа: викривлення носової переділки, фурункул носа, риніти. Гострі та хронічні хвороби приносних пазух: риносинусити, орбітальні та внутрішньочерепні риногенні ускладнення.	3
6.	Хвороби глотки: гострі та хронічні фарингіти, лептотрихоз, класифікація тонзилітів, первинні і вторинні ангіни, ускладнення ангін, заглотковий абсцес, дифтерія глотки. Хронічний тонзиліт, гіпертрофія піднебінних та глоткового мигдаликів.	3
7.	Хвороби гортані: стеноз гортані, гострий ларингіт, гортанна ангіна, флегмонозний ларингіт, хондроперихондрит гортані. Гострий ларинготрахеїт у дітей, дифтерія гортані, хронічний ларингіт, передпухлинні захворювання гортані. Трахеотомія.	4
8.	Травми ЛОР- органів, носові кровотечі.Сторонні тіла ЛОР-органів. Невідкладні стани в ЛОР.	4
	Всього	26

5. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин	Вид контролю
1.	Кріотерапія в оториноларингології.	2	Реферат, презентація
2.	Радіохвильова хірургія в оториноларингології: покази, інструменти, техніка.	2	
3.	Професійні захворювання внутрішнього вуха, профілактика.	3	
4.	Внутрішньочерепні ускладнення отитів: сучасні принципи діагностики та лікування.	3	
5.	Гострі і хронічні риносинусити: етіологія, діагностика, лікування, покази до оперативного лікування.	3	
6.	Хронічні отити: покази до оперативного лікування, види і техніка операцій.	3	
7.	Хронічні стенози гортані: етіологія, методи хірургічної реабілітації, покази до них.	3	
8.	Пухлини гортані. Методи ранньої діагностики, покази та види оперативних втручань при раку гортані.	2	
9.	Вроджені вади розвитку зовнішнього і середнього вуха. Класифікація. Види оперативного лікування.	3	
10.	Пухлини вуха, рання діагностика і лікування.	2	
11.	Пухлини носа і глотки: рання діагностика і лікування.	2	
12.	Сучасні методи реабілітації голосової функції при хворобах гортані.	2	
13.	Серединні кісти шиї. Діагностика, лікування.	2	
14.	Поліпозний риносинусит. Етіологія, сучасні методи лікування.	2	
	Всього	34	

7. Індивідуальні завдання- Індивідуальне завдання не заплановане навчальним планом.

8.Методи навчання:

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є:

- практичні заняття;
- самостійна робота студентів(СРС);
- консультації;

Практичні заняття передбачають:

- вивчення дисципліни оториноларингології;
- оволодіння практичними навичками.

Протягом циклу з «Оториноларингології» студенти мають змогу працювати з муляжами, на яких відпрацьовують методи діагностики і лікування певної ЛОР-патології. На практичних заняттях демонструються відеофільми де описуються принципові моменти з анатомії і фізіології ЛОР-органів, а також методи діагностики ЛОР- хвороб. Крім того проводяться клінічні розбори окремих ситуацій на прикладах пацієнтів клініки. При вивченні дисципліни «Оториноларингологія» використовуються різноманітні методи навчання, а саме: вербальні

(словесні), наочні та практичні методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу студентів з книжкою (підручником, довідковою, науково-популярною і навчальною літературою) та комп'ютерними програмами чи глобальною мережею Інтернет; робота з роздатковим матеріалом, виконання тестових завдань та ін.

В ході лекцій використовуються наступні методи: пояснювально-ілюстративний, або інформаційно-рецептивний метод (розповідь, лекція, пояснення, робота з роздатковим матеріалом, підручником, демонстрація та ін.) Під час викладання навчального матеріалу лекції використовуються мультимедійна презентація.

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.

Мета вивчення дисципліни: поглиблення теоретичних знань та підвищення практичної підготовки випускників на базі знань і умінь з оториноларингології, придбаних в процесі навчання у вузі до рівня, необхідного для їх самостійної роботи.

Завдання вивчення дисципліни:

1. Оволодіння сучасними практичними навичками з оториноларингології.
2. Освоєння методів діагностики, лікування, профілактики та експертизи працездатності найбільш поширених, невідкладних і соціально значущих ЛОР-хвороб.

Результати освоєння дисципліни:

Студенти повинні придбати компетенції оволодіння сучасними практичними навичками з оториноларингології, засвоїти методи діагностики, лікування, а також принципи профілактики і підходи до здійснення експертизи працездатності при ЛОР-захворюваннях.

Методи контролю

Поточний контроль здійснюється на основі контролю теоретичних знань, навичок і вмінь.

Форми поточного контролю:

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, комбіноване);
2. Практична перевірка сформованих професійних вмінь;
3. Тестовий контроль (відкриті та закриті тестові завдання).

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбаченою навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

На кафедрі застосовуються наступні критерії оцінювання згідно традиційної 4-бальної шкали:

Відмінно “5”.- Студент бездоганно застосує теоретичний матеріал теми заняття, правильно відповів на 90-100 % тестів формату А. Демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, правильно, чітко і логічно і повно відповідає на всі стандартизовані питання

поточної теми, добре знає матеріал попередніх тем (вихідний рівень знань), відповідає на питання лекційного курсу і питання з самостійної роботи. Демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок. Робить узагальнення матеріалу, доповнює свою відповідь знанням додаткової літератури. Виконав усі завдання, які передбачені методичними розробками під час самостійної роботи студента.

Написав реферат з запропонованої теми або самостійно зробив презентацію (індивідуальна робота).

Добре “4”. Студент добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, правильно відповів на 70-90% тестів формату А. Володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури. Правильно, інколи за допомогою пояснювальних питань, відповідає на стандартизовані питання поточної теми, знає матеріал попередніх тем (вихідний рівень знань), відповідає на питання лекційного курсу, і питання з самостійної роботи. Правильно виконує практичні навички. Виконав усі завдання, які передбачені методичними розробками під час самостійної роботи студента.

Задовільно “3”. Студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, правильно відповів на 60-70% тестів формату А. Орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі. Неповно, за допомогою пояснювальних питань, відповідає на стандартизовані питання поточної теми, на питання з матеріалу попередніх тем (вихідний рівень знань), неточно і неповно відповідає на питання лекційного курсу і питання з самостійної роботи. Не може самостійно побудувати чітку, логічну відповідь. Під час відповіді студент робить незначні помилки або неповністю знає теми поточного заняття і попередніх занять. Виконав не повністю завдання, які передбачені методичними розробками під час самостійної роботи студента.

Незадовільно “2”. Студент не опанував навчальний матеріал теми, відповів на менше, ніж 60% тестів формату А. Не знає матеріалу поточної теми. Або відповідає на поставлені питання поточної теми недостатньо, неповно, не може побудувати логічну відповідь, не відповідає на додаткові питання, не розуміє змісту матеріалу, не знає питання з матеріалу попередніх тем (вихідний рівень знань), не відповідає на питання лекційного курсу і питання з самостійної роботи. Під час відповіді і демонстрації знання практичних навичок студент робить значні, грубі помилки. Студент не знає теми поточного заняття і попередніх занять. Не виконав завдання, які передбачені методичними розробками під час самостійної роботи студента.

Форма підсумкового контролю успішності навчання:

Для дисципліни за вибором формою підсумкового контролю є залік.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить **200 балів**.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить **120 балів**. **Розрахунок кількості балів** проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми.

Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	123
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	122
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше	Недостатньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140	3	
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

Методичне забезпечення:

Методичні вказівки для студентів і викладачів, робочі зошити, таблиці, муляжі, схеми, навчальні фільми, хірургічні інструменти використовуються студентами на кафедрі оториноларингології.

Рекомендована література

Основна:

Основна (Базова)

1. Оториноларингологія: підручник / Д.І. Заболотний, Ю.В. Мітін, С.Б., Безшапочний, Ю.В. Деева — 4-е видання. К.: ВСВ «Медицина», 2020. - 472 с. (чорно-білі) + 32 кольорові вклейки.
2. Невідкладна оториноларингологія мирного і воєнного часу посібник для лікарів та слухачів ФПДО. За ред. проф. Кіцера О. Ом. Автори за абеткою: Гербіш Ю.О., Кіцера, О.Ом., Кіцера О.О., Москалик О.Є., Пушкарьова В.М., Семенюк О.О., Семчишин І.М., Цимар А.В., Чорній О.В. – Львів-2020.- 235 С.
3. Пропедевтика оториноларингології підручник для лікарів -інтернів та слухачів ФПДО. За ред. проф. Кіцери О. Ом. та доц. Цимара А.В. Автори за абеткою: Барияк А.Ю., Кіцера О.О., Кіцера О.Ом., Крук М.Б., Крук М.М., Москалик О.Є., Пушкарьова В.М., Семенюк О.О., Цимар А.В., Чорній О.В. – Львів-2019.- 377 С.

Допоміжна:

1. Дитяча ринологія. Навч.-метод. посібник / під ред. Ф. Юрочка, А. Косаковського, В. Шкорботуна. — Львів: Мс., 2020. — 288 с., іл.
2. Косаковський А.Л., Юрочко Ф.Б., Копанська Д. Б. Середній отит. Атлас. Видання друге, доповнене. - К.: НМАПО імені П.Л. Шупика, 2020. – 76 с.
3. Косаковський А., Юрочко Ф., Копанська Д. «Комп'ютерна томографія носа та приносних пазух. Практика оториноларинголога. » : Львів.: Видавництво «МС», 2019. – 72 с.
4. Косаковський А. Л., Лайко А. А., Косаківська І. А., Синяченко В. В., Бредун О. Ю., Гавриленко Ю. В., Сапунков О. Д., Мощич О. П. /Дитяча оториноларингологія. Збірник тестових завдань: навчальний посібник. -К.: НМАПО імені П. Л. Шупика, 2019. -272 с.
5. Попович В.І. Сучасні стандарти лікування гострих запальних захворювань ЛОР - органів (Рекомендації). Київ, 2019. 80 с.
6. Невідкладна допомога в оториноларингології: навчальний посібник / Науменко О.М., Васильєв В.М., Деева Ю.В., Безшапочний С.Б. Всеукраїнское специализированное издательство «Медицина». 2017. 144 с.
7. Бабінець Л.С, Бездітко П.А., Пухлік С.М. та ін Сімейна медицина: у 3 кн.: підручник. Кн.3. Спеціальна частина. Поліпрофільність загальної лікарської практики. Київ, 2017. 680 с.

15.Інформаційні ресурси:

- сторінка кафедри оториноларингології на сайті університету.
<https://new.meduniv.lviv.ua/kafedry/kafedra-otorynolaryngologiyi/>
- електронний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
- <http://www.nbuv.gov.ua/>;
- електронний сайт Національної наукової медичної бібліотеки України
<https://library.gov.ua/>;
- електронна база наукових публікацій Національної медичної бібліотеки Національного інституту здоров'я США <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.
- освітній портал НМУ імені О.О. Богомольця. <http://www.lorlife.kiev.ua/archive.shtml> ,
<http://www.ents.com.ua/cong/10.pdf>
- <http://nmapo.edu.ua/index.php/uk/> – офіційний сайт Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика.

1. www.meduniver.com
2. www.PubMed.com

